

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 3 (246) ЛЮТЫ 2018 ГОДА

БЕЛАРУСКІЯ АФАРЫЗМЫ

За дэмакратыю – на словах, але на справах – за дубінку!

Васіль Жуковіч

МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

ТОП-10 ДАХОДАЎ КАНДЫДАТАЎ З ГАРАДОЧЧЫНЫ

Самая цікавая інфармацыя, якую даведаюцца выбаршчыкі пры галасаванні пад час кампаніі ў мясцовыя Саветы, гэта інфармацыя аб даходах кандыдатаў за 2016 год. Большасць кандыдатаў у дэпутаты Гарадоцкага райсавета мела больш 1000 рублёў у месяц ужо ў 2016 годзе.

«Гарадоцкі веснік» 19 студзеня надрукаваў інфармацыю аб кандыдатах, якіх зарэгістравала Гарадоцкая раённая камісія ў мясцовай кампаніі ў Гарадоцкі райсавет. Па выніках рэгістрацыі на 31 выбарчую акругу зарэгістраваны 31 кандыдат. Гэта значыць, што ў кампаніі адсутнічае альтэрнатыва і выбаршчыкам давядзецца вызначацца: ці «за», ці «супраць» кандыдата. Мяркую, што і ў сельсаветах Гарадоччыны альтэрнатыва амаль адсутнічае. А гэта прамое сведчанне якія у нас «выбары», наколькі яны цікавы выбаршчыкам, прадпрымальнікам, апазіцыі. І ў рэшце-рэшт паказчык уплывовасці на наша жыццё такіх Саветаў.

З прадстаўленай інфармацыі для выбаршчыкаў цікавы даходы кандыдатаў, якія яны пазначылі за 2016 год. Варта адзначыць, што калі кіраўнік краіны Аляксандр Лукашэнка ставіў задачу давесці да канца 2017 году сярэдні заробак да 500 даляраў, а ў нашым эквіваленці — 1000 рублёў, то 19 кандыдатаў пераўзышлі гэты рубеж па даходах, яшчэ 7 падыйшлі ў 2016 годзе да яго вельмі блізка. І толькі 5 будучым дэпутатам гэтую мяжу варта будзе дасягнуць пад час кадэнцыі 28 склікання.

На першым месце па даходах стаіць Слепаў Аляксандр, начальнік Гарадоцкага РЭС філіяла РУП «Віцебскэнерга, па Праўдзінскай акрузе № 14 з агульным даходам за 2016 год 24324,35 рублёў, што больш 2000 рублёў у месяц.

На другім месцы з вельмі блікім даходам Мукамол Алёна, начальнік разлікова-касавага цэнтра № 8 «Белаграпромбанка», па Камуністычнай акрузе № 8 з агульным даходам — 22202,37 рублёў.

На трэццім месцы Міроненка Аляксей, начальнік Гарадоцкага цэха Шумілінскага занальнага вузла электрасувязі РУП «Белтэлекам», па Малышаўскай акрузе № 12 і мае даход — 21658,33 рублёў.

На чацвёртым месцы — Савіцкі Вячаслаў, начальнік Гарадоцкага раённага аддзела па надзвычайным сітуацыям, па Цэнтральнай акрузе № 3 і мае даход — 19 668,73 рублей.

На пятым месцы, саступіўшы зусім мала начальніку з МНС Зуева Святлана, старшыня Гарадоцкага райсавета, яка балатуецца па новай для сябе акругі — Віраўлянскай № 21 і мае даход у 19 517, 18 рублёў.

На шостым месцы Аўтухоў Васіль, начальнік Гарадоцкага райгаза, па Даўгапольскай акрузе № 20 з агульным даходам — 18 946,, 38 рублёў.

На сёмым месцы Бярозка Анфія, старшыня Пальмінскага сельсавета, па Кабішчанскай акрузе № 29 з даходам — 16974,07 руб..

На восьмым месцы на маленькай адлегласці ад шостага месца Якушэвіч Сяргей, дырэктар Гарадоцкага лясгаса, па Езярышчанскай акрузе № 18 з даходам — 16826,92 рубля.

На дзевятым месцы Маркоўскі Аляксей, першы намеснік старшыні Гарадоцкага райвыканкаму, па Сабалеўскай акрузе № 6 з даходам — 15758,52 рублёў.

А замыкае ТОП-10 Сарачынскі Юрый, намеснік дырэктара Гарадоцкага аграрна-тэхнічнага каледжа па Баграмянаўскай акрузек № 2 з даходам — 15 726, 75 рублёў.

Акрамя гэтых з ТОП-10 кандыдатаў яшчэ 9 мелі даходы больш 1000 рублёў у месяц і, як адзначалася вышэй, яшчэ 5 кандыдатаў спынілася ў мяжы 1000 рублёў, маючы за год па 10500 — 11900 рублёў.

А найменшыя даходы маюць кандыдаты са сферы культуры: Палцінка Алёна, дырэктар Межанскага ДК, па Межанскай акрузе № 23 — 4587,50 і Іваноў Дзмітрый, культарганізатар Езярышчанскага ДК па Ленінскай акрузе № 18 — 4216,46 рублёў. Колькі гэта атрымліваецца ў месяц — палічыце самі... Ды яшчэ параўнайце з заробкам прафесійных хакеістаў.

Леанід Гаравы

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

АПЫТАННЕ

ДАТЭРМІНОВАЯ КАЗКА

18 лютага завершылася кампанія па выбарах у мясцовыя Саветы, якая прайшла на Гарадоччыне безальтэрнатыўна і з высокай афіцыйнай яўкай выбаршчыкаў. Так па Гарадоцкай выбарчай акрузе №9 яўка склала 93,6%, а пры датэрміновым галасаванні дасягнула 42,6%. Калі б камісіі выконвалі нормы Выбарчага кодэксу, а адміністрацыйны прымус адсутнічаў, то гэта засведчыла бы, што 6 239 выбаршчыкаў у дзень галасавання 18 лютага выехалі з Гарадка і іншых вёсак Гарадоччыны. Вось быў бы прыбытак транспартнікам!

Але гэта толькі элемент імітацыі выбараў, які два дзесяцігоддзі ўжывае вертыкаль для падтрымання міфа пра адзінства ўлады і народа.

Пасля завярэння кампаніі мы прапанавалі чытачам нашых груп у сацыяльных сетках адказаць на пытанне: «Вы галасавалі ў гэтай кампаніі па выбарах у мясцовыя Саветы?».

У групе сайта http://haradok.info УКантакце за тыдзень прагаласаваў 141 чалавек і вынік быў такі: "Так, галасаваў (а) датэрмінова, бо "папрасілі" - 9.2% (13); Так, галасаваў (а) датэрмінова таму што ад'язджаў (а) 18 лютага за межы раёна - 4.3%; (6); Не, таму што не лічаць галасы выбаршчыкаў - 14.2% (20); Так, увесь час галасую датэрмінова - 10.6% (15);

Так, галасаваў (а) на ўчастку 18 лютага - 18.4% (26); Не, таму што мне ўсё роўна і мой голас нічога не вырашае - 23.4% (33); Так, мне дадому прынеслі бюлетэнь 18 лютага - 1.4% (2); А хіба ў нас ёсць ВЫБАРЫ? - 18.4% (26)."

У адпаведнай групе на Аднакласніках прагаласавала 50 чалавек і вынікі былі такія: «Так, галасаваў (а) датэрмінова, бо "папрасілі" – 4 (8%), Так, галасаваў (а) датэрмінова таму што ад'язджаў (а) – 0%, Не, таму што не лічаць галасы выбаршчыкаў – 1(2%), Так, увесь час галасую датэрмінова – 5 (10%), Так, галасаваў (а) на ўчастку 18 лютага – 16(32%), Не, таму што мне ўсё роўна і мой голас нічога не вырашае – 12(24%), Так, мне дадому прынеслі бюлетэнь 18 лютага – 3 (6%), А хіба ў нас ёсць ВЫБАРЫ? – 9(18%)."

Гэтыя вынікі сведчаць, што сярод 191 нашга удзельніка толькі 4(!) чалавека удзельнічала ў датэрміновым галасаванні адпаведна нормы Выбарчагакодэксу,боз'язджалі ў асноўны дзень галасавання за межы свайго жыхарства. Гэта крыху больш 2 %. Астатніх жа ўдзельнікаў датэрміновага галасавання: "папрасілі" або гэта стала звычкай, а не выкананнем нормы выбарчага заканадаўства. Дык ці патрэбна такая норма аб датэрміновым галасаванні, калі ўжо для 40% выбаршчыкаў зніклі свабодныя выбары, калі вынік апытання пра датэрміновае галасаванне параўнаць з сітуацыяй на Гарадоччыне?

Не менш паказальна сітуацыі і з адказамі на пытанні, якія сведчылі, што выбаршчыкі не удзельнічалі ў галасаванні. Такіх выбаршчыкаў з маладога пакалення ў сетцы Ўкантакце атрымалася 56%, а ў больш сталай сетцы Аднакласнікаў – 44%. Гэта сведчанне таго, што сярод удзельнікаў апытання амаль палова не галасавала ні датэрмінова, ні ў асноўны дзень. Таксама гэта сведчанне таго, што ўлада арганізуе выбарчую кампанію найперш сама для сябе, а не для волевыяўлення народа. І фактычна ў краіне інстытут выбараў спыніў існаванне.

Дадзенае апытанне не з'яўляецца рэпрэзэнтатыўным для насельніцтва Гарадоцкага раёна, а адлюстроўвае толькі пазіцыю яго ўдзельнікаў у групах сайта http://haradok.info.

Л. Антонаў

75 ГАДОЎ ТРАГЕДЫІ

КАРНАЯ АПЕРАЦЫЯ

14 лютага 1943 года пачалася карная аперацыя «Шаравая маланка » (Kugelblitz) нямецка-фашысцкіх захопнікаў супраць партызан і мясцовага насельніцтва Суражскай партызанскай зоны, якая ахоплівала Віцебскі, Гарадоцкі, Суражскі раёны ў перыяд Вялікай Айчынай вайны. Завяршэннем аперацыі лічыцца 19 сакавіка, а самыя жахлівыя падзеі адбываліся з 3 па 11 сакавіка.

Гэта карная акцыя праводзілася сіламі 201-й ахоўнай дывізіі, 2-га матарызаванага палка 3-й танкавай арміі, з удзелам здрадлівых фарміраванняў, артылерыйскіх, сапёрных, контрвыведніцкіх падраздзяленняў, 825-га «остмусульманскага» батальёна, з удзелам 391-й вучэбна-палявой дывізіі вермахта. Карнікаў падтрымлівалі бронецягнікі і 10 бронемашын. Агульная колькасць гітлераўцаў — 36 тысяч салдат і афіцэраў. Кіравалі аперацыяй камандзір 201-й ахоўнай дывізіі генерал-маёр Якобі і камандуючы «Усходнімі Добраахвотніцкімі фарміраваннямі» генерал-маёр Вартэмберг. Карнікі імкнуліся акружыць і знішчыць партызан у трыкутніку Гарадок — Сураж — Мяжа, захапіць працаздольнае насельніцтва для вывазу ў Германію, стварыць бяспеку руху на рокадной чыгунцы Віцебск — Гарадок — Невель, перашкодзіць пранікненню праз гэты раён партызан за лінію фронту, баявому ўзаемадзеянню партызан з часцямі чырвонай Арміі.

Да 14 лютага ў кальцы карнікаў паміж ракой Аўсянка, Лужаснянка і жалезнай

(працяг на стар. 2)

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і ві яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

75 ГАДОЎ ТРАГЕДЫІ

(пачатак на стар. №1)

дарогай Віцебск — Езярышча аказалася 9 тысяч партызан і больш за 20 тысяч мясцовых жыхароў. На асобных участках партызаны імкнуліся контратакамі перашкодзіць суперніку сканцэнтраваць сілы і захапіць плацдарм на берагах рэк, што атачалі партызанскую зону. 15 лютага партызаны брыгады «Аляксей» авалодалі вёскамі Сахарава, Жабянцяі, Баліна, Мельня на левабярэжжа Дзвіны, знішчылі больш за 100 гітлераўцаў, захапілі 20 чалавек палонных, зброю і баепрыпасы. Гітлераўцы не змаглі ўварвацца ў зону і з 18 лютага пачалі сістэматычна абстрэльваць і бамбіць пярэдні край партызанскай абароны. ЦК КП [б] Б і БШПР прынялі меры па аказанню дапамогі партызанам і насельніцтву. 11 і 15 лютага экіпажы зрабілі да іх 46 самалёта-вылетаў з боепрыпасамі і зброяй, дадаткова з 20 да 24 лютага даставілі ў зону больш чым 115 тысяч патронаў, каля 800 мін і 18 мінамётаў, 700 кілаграм толу.

22 лютага гітлераўцы перайшлі ў наступ па ўсім перыметры блакады і 5 сутак ішлі жорсткія кровапралітныя баі. На ўсход ад горада Гарадок партызанская брыгада імя М. І. Кутузава разграміла батальён супэрніка захапіла яго сцяг, мінамёты, аўтаматы, вінтоўкі, партызаныбранебойшчыкі падбілі 3 бранемашыны, грузавую і легкавую аўтамашыны. У ноч на 23 лютага на бок партызан амаль у поўным складзе [506 салдат] перайшоў 825 «ост-мусульманскі» батальён і ўліўся ў 1-ю Віцебскую і «Аляксея» брыгады. Партызаны не ўступалі ў зацяжныя баі, прабіваліся невялікімі групамі праз цесныя ланцугі карнікаў. Да 3 сакавіка партызаны і мясцовыя жыхары былі акружаны на зарослым драбналессем і хмызняком балоце плошчай 112 км. Сілы карнікаў размяшчаліся на рубяжы вёсак Канашы — Дубрава — Азеркі, Кавалёва — Сапраны — урочышча Астроўская Дача. 5 сакавіка партызаны ва ўрочышчы Шчаблоўская Дача трымалі кругавую абарону, потым пайшлі ў рукапашную і 11 сакавіка выйшлі ў раён вёсак Стайкі, Дражна, Платы, Кастовічы.

Да 20 сакавіка гітлераўцы адышлі ў Віцебск, Гарадок, Сураж. У баявым дзённіку 201-й ахоўнай дывізіі камандуючы аперацыяй «Шаравая маланка» падвёў яе вынікі. Фашысты «праверылі» 169 вёсак, «прафільтравалі» ў іх 3583 чалавека і перадалі іх 9 эйнзац-камандзе СД, 1456 чалавек з іх было расстраляна, 804 чалавекі былі дастаўлены ў зборны лагер для адпраўкі на працы. Партызаны страцілі ў баях каля 400 чалавек забітымі, больш за 100 чалавек параненымі. Па дадзеных суперніка было ўзята ў палон 260 партызан, з якімі зверску расправіліся іх рэзалі нажамі і штыкамі, звязалі калючым дротам, абклалі смалой і дровамі і падпалілі. Жанчын і дзяцей, што спрабавалі схавацца ў зямлянках, знішчалі гранатамі, злоўленых у лесе мірных жыхароў заганялі ў ацалелыя пабудовы і жывымі палілі. У баях было забіта і паранена каля 500 гітлераўцаў толькі ў 201-й ахоўнай дывізіі, амаль цалкам знішчаны бронедивизион вермахта. Працягам аперацыі «Шаравая маланка» стала карная аперацыя «Грамавы ўдар».(Паводле Энцыклапедыі «Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне», 1990 г. в.)

За гэтымі кароткімі сказамі трагедыя тысяч нашых землякаў, якія перажылі карную аперацыю. Памяць пра тыя падзеі ў Шчалбоўскім лесе жыве ў вялікім помніку партызану «Гаспадару лесу».

Яшчэ на Гарадоцкай зямлі засталіся жывымі сведкі тых жахлівых падзей, якія ў малым узросце сталі вязнямі фашысцкіх канцлагераў. Але належнай даніны памяці нашы землякі, якія пацярпелі ў годы самай жахлівай вайны XX стагоддзя не атрымалі. Рэальная праўда пра спаленыя вёскі і забітых мірных жыхароў чакае свайго часу.

Леанід Гаравы

ЗДАРЭННЕ

ДВА ПАЖАРЫ КАЛЯ ПОЎНАЧЫ

У нядзелю каля поўначы на Гарадоччыне адбылося два пажары, на якіх пашкоджаны дом і знішчана лазня.

Паводле інфармацыі прэс-службы Віцебскага ўпраўлення Міністэрства надзвычайных сітуацый каля поўначы 11 лютага на працягу 5 хвілін у Гарадоцкі аддзел МНС паступіла два паведамленні аб пажарах у Гарадку і на раёне.

Першым паступіла паведамленне ў Гарадоцкі аддзел МНС у 23-30 аб пажары дома па вул. Механізатараў у г. Гарадку. У выніку пажару ўдоме, які належыць грамадзяніну 1969 г.н., які не працуе, пашкоджаны пасцельныя прыналежнасці, маёмасць, закураны сцены. Прычына пажару высвятляецца.

Праз чатыры хвіліны ў 23-34 паступіла паведамленне аб пажары лазні ў в. Новы Болецк Стадалішчанскага сельсавета. У выніку пажару знішчаны лазня, якая належыць грамадзяніну 1936 г.н., пенсіянеру. Прычына пажару высвятляецца.

Т. Гаражанка

ДЗЯРЖКАНТРОЛЬ

В РАЙОНЕ ДО СИХ ПОР НЕ ЗАКОНЧИЛИ РЕМОНТЫ К «ДАЖЫНКАМ-2014»

В Городке до сих пор не завершили ремонт ряда объектов «Дажынак-2014». Такую информацию озвучили на коллегии областного Комитета госконтроля после проверки деятельности Городокского райисполкома, пишут «Витебские вести».

Председатель Городокского райисполкома Петр Коробач отметил, что наиболее важно завершить ремонт районной больницы. Для этого предусмотрены средства из областного бюджета. Три года назад к «Дажынкам» должны были отремонтировать СШ № 2 и два детских сада. Работы здесь также намерены закончить, отметил глава района.

Дом милосердия для пожилых людей в агрогородке Бычиха не только не используют по назначению, но здание практически простаивает. В нем находится только амбулатория, которая занимает менее 20% площади.

При этом комплекс имеет площадь 1,5 тысячи кв. м (300 кв. м жилой). Здесь 12 жилых комнат, рассчитанных на 30 человек, столовая с кухней, сауна с бассейном, актовый зал. На территории — гаражи, хозпостройки, котельная.

Напомним, Дом милосердия строили всем миром — на средства предприятий, организаций и жителей области. Некоторые пенсионеры даже переводили на эту стройку часть своих пенсий. В 2016 году объект принял в собственность Городокский район. Комплекс закрепили за районной больницей. Уже вскоре после сдачи здания там появились проблемы: сырость, плесень на стенах и мебели.

У местных властей было предложение разместить в Доме милосердия общежитие для молодых специалистов. Но возник вопрос — кто будет доплачивать за лишнюю площадь?

Комитет по труду, занятости и соцзащите облисполкома готовит экономический расчет, в какую сумму обойдется использование Дома милосердия по целевому назначению.

Комитет госконтроля также выявил недостатки в работе местной власти по распоряжению госимуществом, осуществлению контроля за использованием и охраной земель, проведению землеустроительных работ, соблюдению законодательства об обращениях граждан и юридических лиц, регистрации объектов недвижимости и т.д.

Контролеры установили, что поля в Городокском районе заболачиваются и зарастают. Председатель КГК области Вадим Зарянкин отметил, что эту проблему намерены поднять на государственном уровне.

https://news.tut.by

СПАДЧЫНА

«ПАХАВАННЕ ДЗЕДА» НА ГАРАДОЧЧЫНЕ

«Завезлі Дзеда за сяло, і ўсім стала весяло...» — такое незвычайнае спалучэнне супрацьлеглых па значэнні слоў («Дзеда» ж, па сутнасці, вязуць хаваць) можна пачуць толькі на пачатку масленічнага тыдня і ў адзіным раёне Віцебскай вобласці — Гарадоцкім. А менавіта ў вёсцы Даўгаполле, дзе па старажытнай завядзёнцы спраўляюць вясёлае абрадавае ігрышча для дарослых — «Пахаванне Дзеда».

На Поўначы Беларусі бытавала менавіта гэткая форма развітання з зімою. Калі ў іншых рэгіёнах славянскіх земляў праводзіўся абрад спальвання саламянага пудзіла, тут, на Гарадоччыне, саламянага «Дзеда» закопвалі ў снег.

Пры гэтым і галашэнне па «нябожчыку», і праводзіны яго за вёску, і «памінкі» прымаюць анекдатычны характар, лічыцца, што чым больш весялосці, пацехі, гумару «на хаўтурах», тым лепшая будзе сустрэча вясны.

Як заўсёды, асноўны ўдзел у народных масленічных гуляннях прымаюць жанчыны.

Гэтым разам у Даўгаполлі «хаўтуры» праводзілі ў хаце Валянціны Шандзялёвай. Валіны суседкі дапамаглі гаспадыні зрабіць саламянага дзеда, якога на час ігрышча ў вёсцы называюць Цімафеем Васілевічам. Чаму так называюць? А ўсё таму, што некалі тут жыў адзін вясёлы і бесклапотны дзед, які не даваў праходу вясковым прыгажуням, заляцаўся да іх. Таму вобраз «Дзеда», якому было амаль сто гадоў, застаўся ў народнай памяці і дагэтуль.

Упершыдзень масленічнага тыдня ў Валінай хаце, па абедзе, збіраюцца вяскоўцы на развітанне з «Дзедам», паглядзець і паслухаць, як галосяць і прычытае «ўдава». Тая стараецца рабіць гэта як мага больш красамоўна і дасціпна — каб «хаўтуры» атрымаліся запамінальныя і вясёлыя. Жанчыны таксама далучаюцца да вясёлага тэатральнага дзейства, жартаўліва і «салёна» ўспамінаюць Дзедавы выбрыкі. І ў той жа час не забываюць пахваліць Цімафея Васілевіча за яго «працавітасць» і «працаздольнасць», «геройскія» ўчынкі, прабачаюць яму. Жанчыны пераапранаюцца то ў «доктара», які засведчыць «смерць» Дзеда, то ў «святара», які спраўляе паніхіду. А потым вясёлым натоўпам праводзяць «Васілевіча» за сяло. Вяртаючыся дадому, «удава» спявае: «Завезлі Дзеда за сяло, і ўсім стала весяло...»

У хаце ўжо накрыты «памінальны» стол, гарманісты дастаюць свае гармонікі, і пачынаюцца вясёлыя «памінкі».

Кажучь, сучаснаму чалавеку не дадзена да канца зразумець, які сэнс укладвалі нашы продкі ў гэтае ігрышча. Гульня папярэднічала важнай падзеі земляробчага календара селяніна — Вялікаму посту, таму трэба было добра павесяліцца. І ў той жа час абрад даваў разуменне, што ўсё ў гэтым свеце часова і што паміранне павінна ўспрымацца як неабходны працяг існавання і сімвал адраджэння зямлі.

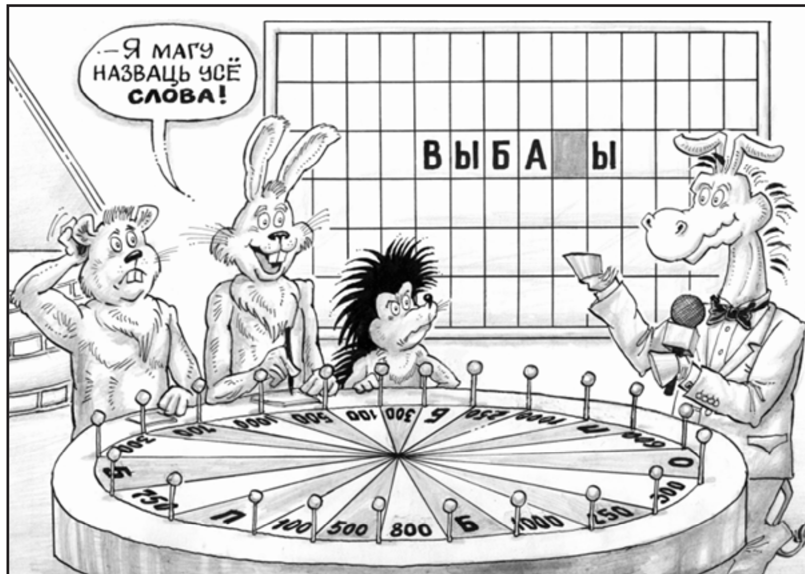
Гарадоцкі народны масленічны абрад унесены ў спіс аб'ектаў нематэрыяль-най гісторыкакультурнай спадчыны Беларусі. Арганізатары мерапрыемства — аддзел ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама, а таксама цэнтр традыцыйнай культуры і народнай творчасці раёна.

Анатоль Кляшчук
"Звязда"

МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

«СЧИТАЙТЕ, КАК ХОТИТЕ»

Что вытворяют на нынешних выборах избиркомы. Театр абсурда во всех уголках нашей страны. "Салідарнасць"собрала информацию об удивительных событиях, происходящих на местных выборах.

Наблюдатели фиксируют «карусели»

С наблюдателями кампании «Правозащитники за свободные выборы» граждане делятся особенностями организации так называемых «каруселей».

— Работаю в одной из столичных школ и столкнулся вот с чем. Администрация школы поставила карандашом какую-то пометку в паспорте и попросила явиться на четыре избирательных участка в округе и проголосовать за желательного кандидата вместо незнакомых мне людей, — сообщил человек, из определенных соображений не назвавший себя. — Дело организовано так: я приходил на избирательный участок, подавал комиссии свой паспорт. Штампа прописки, который относил бы меня к этому участку, разумеется, нет.

Комиссия замечала метку и давала мне расписаться в списке о получении бюллетеня напротив имени избирателя, которое, разумеется, не совпадало с моим и было мне незнакомо. Я ставил дату и подпись — везде свои, — получал бюллетень, голосовал и опускал его в урну. И так на четырех участках. Вместе со мной участки обходили и другие сотрудники школы.

Так молодой человек проголосовал на избирательных участках, расположенных в Минске в средних школах № 185 и № 201, а также в гимназиях № 4 и № 39…

ЦИК объявляет данные по голосованию по всей стране — но не везде такой учет ведут

По крайней мере, в этом уверяет Барановичская городская избирательная комиссия.

По данным Центризбиркома в Беларуси за три дня досрочно проголосовало более 18% избирателей. Логично, что ЦИК судит об этом по поступающей с мест информации. Но в Барановичской городской избирательной комиссии заявили intex-press.by, что данных по досрочному голосованию... у них нет!

— Не собираем мы такие сведения, никому мы не звоним, — заявили там.

Председателя горизбиркома Татьяну Латышеву журналисты в комиссии вообще ни разу не застали. После их вопроса по телефону та сказала, что занята и бросила трубку.

Студенты не знают, что делать с бюллетенями

Во время голосования в общежитии № 1 Белорусского государственного лингвистического университета большинство студентов не знало, что делать с бюллетенями. Кто-то выходил из кабинки и нес заполненный бюллетень члену комиссии, кто-то вообще сразу бросал незаполненный бюллетень в урну, сообщают «Правозащитники за свободные выборы». Уровень современной политической культуры белорусов воистину впечатляет…

Тысячи призраков участвуют в голосовании

Такой вывод можно сделать из информации наблюдателей.

Наибольшее расхождение в явке избирателей наблюдатели зафиксировали в Минске на участке № 27 Карбышевского избирательного округа № 50. Там, по сведениям наблюдателей, проголосовало всего 9 человек, однако по протоколу комиссии — 123, сообщает компания «Право выбора».

Подобные расхождения фиксируются на многих участках, где есть независимые наблюдатели.

Чтобы исключить факт подлога, что является уголовным преступлением, председатель движения «За свободу» Юрий Губаревич попросил избирком участка № 12 Академического округа № 48 пролистать журнал с подписями избирателей.

— Списки мы вам не покажем! Считайте это как хотите. Ничего мы не будем перед вами листать. Кому надо — тому будет открыто, отреагировала председатель участковой комиссии Светлана Кисляк, пишет «Белорусский партизан».

Напомним, в Конституции записано, что выборы должны проводиться открыто и гласно.

Пётр Гайдук

100 ГОД БНР

«КАЛІ Б НЕ БНР, КОЛА БЕЛАРУСКАЙ ГІСТОРЫІ МАГЛО СПЫНІЦЦА НА АЎТАНОМІІ Ў СКЛАДЗЕ РАСІІ»

25 сакавіка беларускае грамадства збіраецца адзначыць 100-я ўгодкі з дня абвяшчэння незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі. Гэтая гістарычная падзея абмяркоўваецца ў СМІ (у тым ліку ў дзяржаўных), у навуковых асяродках. Якая роля БНР у станаўленні беларускай дзяржаўнасці? Чыёй рукой напісаны Акт аб Незалежнасці? Як склаліся лёсы бацькоў БНР? Пра гэта — дыялог з гісторыкам Анатолем Сідарэвічам.

«Урэшце да нашых вярхоў дайшло, што трэба будаваць сваю дзяржаву»

— Спадар Анатоль, апошнім часам чыноўнікі высокіх рангаў сталі прыхільна выказвацца пра Беларускую Народную Рэспубліку, пра неабходнасць супольнага адзначэння яе 100-х угодкаў… Што змянілася, чаму вецер зноў падзьмуў у ветразі БНР?

— Гісторыкі, якія працуюць у дзяржаўных ці калядзяржаўных структурах, вымушаныя улічваць павевы. І недзе на мяжы стагоддзяў у Беларусі было дасягнута пагадненне — пытанне аб БНР не з'яўляецца канчаткова вырашаным, яно дыскусійнае. Яшчэ адзін момант: паколькі мы жывем у незалежнай дзяржаве, то нягожа казаць кепска пра тых, хто выступаў за незалежнасць Беларусі. Што ж датычыць апошніх заяваў на самым высокім узроўні, думаю, што галоўным штуршком тут былі ўкраінскія падзеі. Урэшце да нашых вярхоў дайшло, што трэба будаваць сваю дзяржаву са сваёй гісторыяй. Не бывае бязродных людзей, у кожнага ёсць дзед, прадзед і г.д. Значыць, трэба шукаць свае карані. І вось адзін з удзельнікаў згаданай вамі «звяздоўскай» дыскусіі, дырэктар Інстытута гісторыі Вячаслаў Даніловіч, гаворыць, што гістарычны ланцужок БНР — ССРБ — БССР — Рэспубліка Беларусь выглядае ў яго вачах абсалютна лагічным.

— За савецкім часам галоўным козырам у руках непрыяцеляў БНР было тое, што яна быццам бы абвяшчалася пад нямецкай акупацыяй і са згоды немцаў. Узнік нямецкі чыннік і на старонках «Звязды». Дык ці не пара ў гэтым далікатным пытанні паставіць кропку?

— Агучаная за тым «круглым сталом» тэза, што БНР створана пад нямецкай акупацыяй і з ласкі немцаў, там жа была і абвергнута Сяргеем Трацціком, які сказаў: «БНР нельга абвяшчаць чужой інтрыгай. Гэта была з'ява гістарычнага развіцця Беларусі». Для каго мы толькі не былі інтрыгай! У часы БНР Беларусь для палякаў была нямецкай інтрыгай. А да Першай сусветнай вайны тыя ж палякі называлі Беларусь расійскай інтрыгай. А расійскія шавіністы абвяшчалі Беларусь польскай інтрыгай. Згаданы вамі Сташкевіч, помніцца, аб'явіў БНР нямецкай марыянеткай. Але краіна-марыянетка, як правіла, прызнаецца (хоць бы фармальна) і субсідзіруецца тымі, хто яе стварае. Немцы незалежнасць БНР не прызналі і грошай не давалі. Наадварот, прыйшоўшы ў Мінск, яны выгналі Народны Сакратарыят Беларусі з Губернатарскага дома, захапілі яго касу і скінулі бел-чырвона-белы сцяг. Немцы глядзелі на БНР не варожа, але і не спрыяльна. На культурна-асветніцкай і гаспадарчай дзялянцы яны не перашкаджалі беларусам, але катэгарычна не дазвалялі ствараць беларускія вайсковыя часці. Дарэчы, падчас «звяздоўскай» дыскусіі Ігар Марзалюк памылкова даводзіў, што пры немцах у зоне Обер-Ост (землі, захопленыя ў 1915-м) было адчынена 89 беларускіх школ. Школ насамрэч было 153. І ў самым канцы нямецкай акупацыі была падрыхтавана база для адкрыцця гімназіі ў Вільні, а ў Мінску пачаў працаваць Мінскі беларускі педагагічны інстытут…

«Калі б не БНР, мы маглі апынуцца ў статусе Татарстана ці Чувашыі»

— Калі вярнуцца да таго агучанага дырэктарам Інстытута гісторыі лагічнага ланцужка БНР — ССРБ — БССР — Рэспубліка Беларусь, то відавочна: без БНР не было б незалежнай Беларусі. Гісторыя не прызнае ўмоўнага ладу, і ўсё ж уявім, што 25 сакавіка 1918 года нічога не адбылося. У які бок магло б закруціцца кола беларускай гісторыі?

— Кола беларускай гісторыі магло спыніцца на аўтаноміі ў складзе Расіі. А абвяшчэннем незалежнасці БНР была пастаўлена тая вешка, за якую назад не адступіш. І беларускія камуністы з поўным правам ставілі пытанне пра самастойную (няхай сабе савецкую, падбальшавіцкую) Беларускую Рэспубліку. І яна была створана. Разумееце, ад 25 сакавіка 1918 года Беларусь ужо не з'яўлялася часткай Расіі. Бальшавікі змушаны былі фармальна прызнаць права Беларусі на самастойнасць. Сталін у 1922 годзе спрабаваў зрабіць савецкія рэспублікі аўтаноміямі, але на абарону іх няхай квазінезалежнасці выступіў Ленін. І фармальна яны засталіся самастойнымі, і з іх быў створаны СССР. Калі б не БНР і не ССРБ, мы маглі апынуцца ў 1991 годзе ў статусе Башкартастана, Татарстана ці Чувашыі. Такая логіка гісторыі. 22 студзеня 1919 года на пасяджэнні Цэнтральнага бюро Кампартыі бальшавікоў Беларусі Ісак Рэйнгальд, першы савецкі камісар фінансаў Беларусі гаварыў: «Существование Белорусской Рады заставило [большевиков] выдвинуть Белорусскую [Советскую] Республику». Думаю, гэта красамоўнае сведчанне…

— І апошняе пытанне. Як айцы БНР маглі б ацаніць палітычны лад і тую нацыянальную палітыку, якая праводзіцца ў Рэспубліцы Беларусь?

— Думаю, няўхвальна. Нагадаю, Актам 25 Сакавіка былі заяўлены тры пастулаты. Першы: Беларусь не ўваходзіць у склад Расіі. Другі: Беларусь незалежная. І трэці: Беларусь дэмакратычная. Я маю сумненні наконт незалежнасці Беларусі. Гэта ж факт, што кіраўнік Рэспублікі Беларусь не можа без згоды маскоўскага патрыярха запрасіць у сваю краіну кіраўніка дзяржавы Ватыкан. І бясспрэчна тое, што Беларусь не стала дэмакратычнаю. Ідэал бацькоў БНР не дасягнуты. У Беларусі, як ні ў адной еўрапейскай краіне, створаны ідэальныя ўмовы для эксплуатацыі працоўных — кантрактная сістэма і падаўленне вольных прафсаюзаў. Як паглядзелі б на гэта сацыял-дэмакраты Прушынскі, Луцкевіч, Лёсік, Тарашкевіч? Я ўжо маўчу аб правах чалавека, якія былі абвешчаны ў 2-й Устаўнай грамаце. Сённяшняя недэмакратычная Беларусь, дзе занядбанае беларускае школьніцтва, дзе ў заняпадзе беларускамоўнае дзяржаўнае кнігавыданне, дзе электронныя СМІ вяшчаюць пераважна на мове ўсходняга суседа, — гэта не той ідэал, які быў у айцоў БНР. Мяркую, непрымальна для іх было б і тое, што ўлада мае намер адзначаць 25 Сакавіка не пад бел-чырвона-белым сцягам і не пад гербам «Пагоня», а пад нейкімі незразумелымі для іх сімваламі.

Інтэрвью Міхася Скоблы з даследчыкам гісторыі БНР Анатолем Сідарэвічам

(скарочана)

«Народная Воля» 2018, 6 лютага. № 11

УЛАДА І МЫ

КАЛИНКИНА: «… ДАЖЕ ЕСЛИ ПОДЫХАЕТЕ – ПОДЫХАЙТЕ МОЛЧА!»

В воскресенье, во время подсчета голосов на участке 27 Старовиленского округа Минска, случилось ЧП. Итогом стало то, что окровавленного наблюдателя доставили в Центральный РУВД, а потом — и в печально известный изолятор на переулке Окрестина. «Моей головой открыли дверь избирательного участка», — успел сообщить он, прежде чем в РУВД отобрали все средства связи.

Это был Андрей Козел, оператор телеканала Белсат. На участке он находился как доверенное лицо кандидата в депутаты Мингорсовета от Объединенной гражданской партии Николая Козлова, снимал подсчет голосов и транслировал происходящее в интернет. В чем крамола? А в том – что снимал.

Когда супруга Андрея – Ольга Чайчиц, получив тревожное сообщение от мужа, приехала к РУВД, ей долгое время просто отказывались сообщать что-либо о его судьбе. Зато из здания вышел некто Дмитрий Кротов – милицейский оператор, который давно снимает саму Ольгу. Потому что она тоже сотрудничает с телеканалом Белсат в качестве журналиста. Задача Кротова – фиксировать все действия журналистки на свою камеру, а потом свидетельствовать в судах о «противоправной деятельности гражданки Чайчиц».

В чем провинилась? А в том, что всегда в гуще событий и рассказывает о происходящем.

И этому беспределу не видно конца.

В понедельник за неподчинение сотруднику милиции судили не только «правонарушителя Козела» в Минске, но и журналистов Виталия Скрыля и Владимира Лунева в Витебске. В начале февраля судили журналистов Алеся Силича и Анастасию Попко. В январе этого года огромные штрафы получили журналисты-фрилансеры Констинтин Жуковский, Андрей Толчин, Любовь Лунёва, Дмитрий Лупач, все та же Ольга Чайчиц. Кому-то присудили штрафы, у кого-то конфисковали технику, кому-то суд назначил и то, и другое. Но в конечно итоге все наказаны за журналистскую работу, за правду.

Всего за 2017 год журналистам, сотрудничающим с Белсатом, было присуждено 25 тысяч долларов штрафов, были месяцы, когда суды проходили каждый день, да не по одному. Пытаясь отстоять свои права и остановить этот беспредел, некоторые коллеги уже дошли до суда ООН по правам человека, некоторые – прекратили сотрудничество с Белсатом, так как у них как у «злостных правонарушителей» пригрозили отобрать несовершеннолетних детей. Но наглая, беспардонная, откровенная травля людей, которые честно делают свою работу – рассказывают белорусам о том, что происходит в стране – не прекращается.

Причем показательно то, что журналистов судят и наказывают штрафами по статье Кодекса об административных правонарушениях – «Незаконное изготовление продукции СМИ», хотя наказание по этой статье предусмотрено только для юридических лиц – для фирм, компаний, редакций, но не для людей. Однако прокуратура молчит, нарушений не видит. «Белорусская ассоциация журналистов» и «Белорусский Хельсинкский комитет», пытаясь остановить творимый под прикрытием закона беспредел, направили обращение в Конституционный суд. Но молчит и суд.

Как такое может быть в стране, объявившей об амбициях стать лидером региона по информационным технологиям и ИТ-технологиям?

Как такое может быть в стране, Конституция которой гарантирует свободу мнений, сбора и распространения информации и называет себя демократичной?

Как такое может быть в правовом государстве? Как такое может быть в европейской государстве в XXI веке?..

Но это есть, это происходит. И тут не в Белсате дело, не в выборах, и даже не в конкретных людях. Дело в том, что правда для властей этой страны – больших и маленьких – страшнее всего.

Активистка из Витебска, руководитель компании «Наш дом» Ольга Карач недавно рассказала показательную историю о том, как власти реагируют на правду. Активисты компании «Наш дом» обнаружили семью, которой просто нечего было есть. Мамаша-детдомовка образования не получила, толковой работы не нашла, но детей рожала исправно. Однако не пила, не воровала, никуда за помощью не обращалась, потому проходила по всем статистикам как вполне благополучная. А то, что дети от голода шатаются, не видел никто. Однако как только информация о бедственном положении семьи появилась в интернете, детей у женщины тут же отобрали и поместили в интернат. «Власти заняли позицию – подыхай, но молчи, никому не рассказывай», – делает вывод Ольга Карач.

А по моему мнению, этот вывод касается не только одной конкретной ситуации и одной конкретной семьи. Этот вывод касается всей страны. Позиция власти проста: даже если подыхаете – подыхайте молча! Белсат, независимые СМИ, независимые сайты, блогеры портят белорусской власти всю картину. Именно поэтому в стремлении заткнуть всем рты она вот уже более 20 лет никак не может остановиться.

Светлана Калинкина
Народная воля

ГРАМАДСТВА

КОГДА В БЕЛАРУСИ ПОХОРОНЯТ СТАЛИНА?

О переосмыслении истории можно будет говорить, когда самое высокое белорусское начальство возложит венок в Куропатах...

Российский посол Александр Суриков признался журналистам 7 февраля, что сходит в Минске на «Смерть Сталина». В России пускать в прокат этот британо-французский сатирический фильм запретили (мол, оскорбление великого прошлого и все такое), а вот в Беларуси после некоторой паузы — разрешили.

В социальных сетях шутят, что для россиян, у которых на родине крепчает мракобесие, Минск вообще становится либеральной Меккой. Тут теперь дозволено многое — от криптовалют до кинокартины, которая вызвала такой батхерт у российских охранителей. На самом деле говорить, что белорусские власти меняют идеологический дискурс, касающийся эпохи Сталина, капитально переосмысливают трагические страницы истории, пока рано.

Лукашенко как адвокат большевистских вождей

«Нам навязывают, чтобы мы забыли все великое, то, что сделали эти люди, а ведь это — символы нашего народа», — так в 2006 году Александр Лукашенко высказался о Ленине и Сталине.

По поводу этих же двух исторических персонажей белорусский президент в 2012-м заявил российским журналистам: «Мне до них еще топать и топать. <...> Не надо демонизировать образы советских вождей, Ленин создал государство, а Сталин его укрепил».

Послушная белорусская вертикаль выполняет эти установки. Памятник Ленину непоколебимо стоит перед Домом правительства, официально отмечается День Октябрьской революции (который убрала из праздничного календаря даже Россия), детишек возят на «Линию Сталина», в учебниках о сталинских репрессиях говорится вскользь и невнятно, эта тема припудрена и приглажена.

Между тем на предложение оппозиции вместе отметить грядущее в марте столетие Белорусской Народной Республики власти смотрят косо (эта БНР ведь, кажется, в пику большевикам была).

И уж тем более проигнорировали они скорбную дату 29 октября прошлого года — 80-летие массового расстрела национальной элиты в подвалах минской внутренней тюрьмы НКВД. Расстрельный список утвердил лично Сталин, а местные работники органов аккуратно исполнили приказ…

Генералиссимус проиграл Гавелу и Витовту

Интересно, что Владимир Путин, сам выходец из спецслужб, не раз — например когда посещал Бутовский полигон под Москвой (бывшее место массовых расстрелов), Катынь (где были казнены в 1940 году польские офицеры) — высказывался о репрессиях сталинских времен с осуждением.

Другое дело, что в самом российском обществе Сталин весьма популярен. Более того, опрос, проведенный «Левада-Центром» в апреле 2017 года, показал, что число россиян, считающих сталинские репрессии политическим преступлением, за пять лет снизилось с 51% до 39%, а четверть респондентов объясняют их «политической необходимостью». Когда же в июне прошлого года социологи «Левада-Центра» попросили россиян назвать самых выдающихся людей всех времен и народов, то Сталин оказался на первом месте (38%), опередив Путина и Пушкина (по 34%).

Для сравнения: когда в марте 2013 года НИСЭПИ в рамках национального опроса предложил белорусам список политических деятелей разных эпох и поинтересовался, кто «в наибольшей степени Вам симпатичен, соответствует Вашему идеалу политика», то в первой тройке оказались Лукашенко, Петр Машеров (партийный лидер БССР) и Путин. А вот Сталин — только на 12-м месте, после Вацлава Гавела, князя Витовта и Шарля де Голля…

(скарочана)

Александр Класковский
"Белапан"

ДЗЕЯЧ ПРВАСЛАЎЯ

ЭКС-КІРАЎНІК СПРАЎ БПЦ ПРАДАЕ КАТЭДЖ ЗА $850 ТЫСЯЧ

У продажы з'явіўся шыкоўны катэдж у пасёлку Юхнаўка пад Мінскам. На ўчастку плошчай у 61 сотку пакупніку прапануюць вялікі дом, з басейнам, футбольным полем, надзел пад пчалярства і невялікі «сямейны храм» у мансардзе. Просяць за ўсё $850 тысяч.

Як высветлілася, належыць уся гэтая прыгажосць сям'і кіраўніка спраў дэпартамента знешніх сувязяў Беларускага Экзархата Аляксандру Граматневу. «Катэдж для VIP, маляўнічае месца, басейн, мэбля», — апісвае лот прадавец.

Акрамя таго, у доме маецца памяшканне пад більярдную, спартзал, два каміны. Футбольнае міні-поле і пчальнік з вуллямі. Ну і невялічкая царква. Катэдж быў пабудаваны ў 2013 годзе.

Надзел з домам афармлены на жонку, Алену Граматневу. Надзел з лясным масівам, які ідзе пад пчалярства, узяты ў пажыццёвую арэнду самім Граматневым.

Сам Аляксандр Граматнеў у размове з «Нашай Нівай» падкрэсліў: ён не святар і ніколі ім не быў. Апроч таго, у дэпартаменце па знешніх сувязях экзархата ён таксама не працуе, бо ўжо выйшаў на пенсію.

Але ж ці можна зарабіць на такі катэдж, працуючы на царкву?

«Гэта дом маёй маці, ён дастаўся як спадчына. Маці памерла, я яго прадаю. На пустым месцы паднялі вэрхал, — паведаміў „Нашай Ніве" Граматнеў. — Тое, што там напісана пра 2013 год, — памылка. Дом 1992 года. Я з рыэлтарам ужо гаварыў, ён няправільную лічбу паставіў».

Што тычыцца цаны, то я разумею вашае пытанне. Але якая розніца, я ж мог напісаць і $2 мільёны, $3 мільёны».

У нешматлікіх ранейшых інтэрв'ю Граматнеў казаў, што раней займаўся бізнэсам. Гэта ён пацвердзіў. «А хто ў 1990-я не займаўся бізнэсам?!» — задаецца пытаннем суразмоўца. Праўда, падрабязнасці распавядаць не захацеў.

Але раней Граматнеў расказваў, што хацеў пабудаваць крэйсерную яхту і паехаць у падарожжа вакол свету. Яхту ці то будавалі, ці то збіраліся будаваць у Пецярбургу.

«Не. На жаль, яхту не пабудаваў. І вакол свету не паехаў — ездзіў толькі на байдарках па рэках», — сказаў Граматнеў.

Акрамя таго, па сеціве шырока разышоўся рапарт полацкага епіскапа Глеба патрыярху Алексію II, напісаны ў 1996 годзе. У рапарце епіскап піша наступнае: «Насельніца Свята-Еўфрасіннеўскага манастыра, скарбніца Антонія стала прывозіць розных камерсантаў... Адзін з такіх камерсантаў дырэктар фірмы „Гея" Аляксандр Граматнеў... стаў прыязджаць ноччу ў манастыр, забіраць Антонію, і яна адсутнічала па некалькі дзён, вяртаючыся з паездак з масай наяўных грошай... Людзі Граматнева... сталі запрашаць сясцёр на цэлыя тыдні, а то і месяцы на масаж, гінекалагічнае абследаванне».

Суразмоўца пракаментаваў словы епіскапа коратка. «Калі чалавек вырашыў памыі выліць, то навошта мне адмывацца ад іх? Вы ж разумееце, што гэта лухта», — сказаў Граматнеў.

Улад Швядовіч
"Наша Ніва"

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 28.02.2018 у 17.40 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.